

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 februari 2003

WETSVOORSTEL

**houdende bestraffing van personen die
minderjarigen gebruiken om misdaden
of wanbedrijven te plegen**

AMENDEMENT

Nr. 1 **VAN DE REGERING**

Art. 1 – 2

Deze artikelen vervangen als volgt :

*«Wetsvoorstel tot verruiming van de strafrechtelijke
bescherming van de minderjarigen*

HOOFDSTUK I – Algemene bepaling

Artikel 1

*Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in
artikel 78 van de Grondwet.*

Voorgaand document :

Doc 50 **2107/ (2002/2003)** :

001 : Wetsvoorstel van de heer Erdman.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 février 2003

PROPOSITION DE LOI

**punissant les personnes qui utilisent
des mineurs pour commettre des
crimes ou des délits**

AMENDEMENT

N° 1 **DU GOUVERNEMENT**

Art. 1 – 2

Remplacer ces articles comme suit :

*«Proposition de loi visant à compléter la protection
pénale des mineurs*

CHAPITRE 1er — Disposition générale

Article 1er

*La présente loi règle une matière visée à l'article 78
de la Constitution.*

Document précédent :

Doc 50 **2107/ (2002/2003)** :

001 : Proposition de loi de M. Erdman.

HOOFDSTUK II – Bepalingen tot wijziging van het Strafwetboek

Art. 2

In het Strafwetboek wordt het opschrift van Boek II, Titel VI, Hoofdstuk V vervangen als volgt :

«Aanzetten tot bedelen van minderjarigen».

Art. 3

In hetzelfde Wetboek wordt artikel 342, opgeheven bij de wet van 12 januari 1993, hersteld in de volgende lezing :

«Art. 342. — Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden wordt gestraft :

1° Hij die een gewoonte ervan maakt een minderjarige te doen bedelen ;

2° Hij die een minderjarige ter beschikking van een bedelaar heeft gesteld, die zich van deze minderjarige heeft bediend om openbaar medelijden op te wekken.

In het geval van een tweede veroordeling wegens een van de feiten bedoeld in het eerste lid, kan hij veroordeeld worden tot een jaar gevangenisstraf.».

Art. 4

In artikel 391bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 14 januari 1928, vervangen bij de wet van 5 juli 1963 en gewijzigd bij de wet van 31 maart 1987, wordt tussen het vierde en het vijfde lid het volgende lid ingevoegd :

«Hetzelfde geldt voor iedere persoon die het toezicht op de gezinsbijslag of andere sociale uitkeringen vrijwillig belemmert, door na te laten de nodige documenten te bezorgen aan de instellingen belast met de vereffening van die uitkeringen, door valse of onvolledige aangiften te doen, of door de bestemming te wijzigen die de persoon of de overheid aangewezen overeenkomstig artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming eraan gegeven heeft.».

Art. 5

In Boek II, Titel VIII, Hoofdstuk III van het Strafwetboek wordt een Afdeling VI ingevoegd, luidend als volgt:

CHAPITRE II – Dispositions modifiant le Code pénal

Art. 2

L'intitulé du Chapitre V, Titre VI, Livre II, du Code pénal est remplacé par l'intitulé suivant :

«De l'incitation des mineurs à la mendicité».

Art. 3

L'article 342 du même Code, abrogé par la loi du 12 janvier 1993, est rétabli dans la rédaction suivante :

«Art. 342. — Sera puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois :

1° Celui qui a fait habituellement mendier un mineur;

2° Celui qui a procuré un mineur à un mendiant qui s'est servi de ce mineur dans le but d'éveiller la commisération publique.

En cas de deuxième condamnation du chef de l'un des faits visés à l'alinéa 1er, il pourra être condamné à une peine d'un an d'emprisonnement.».

Art. 4

A l'article 391bis du même Code, inséré par la loi du 14 janvier 1928, remplacé par la loi du 5 juillet 1963 et modifié par la loi du 31 mars 1987, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 4 et 5 :

«Les mêmes peines seront applicables à toute personne qui aura volontairement entravé la tutelle aux prestations familiales ou autres allocations sociales, en négligeant de fournir les documents nécessaires aux organismes chargés de la liquidation de ces allocations, en faisant des déclarations fausses ou incomplètes, ou en modifiant l'affectation qui leur a été donnée par la personne ou l'autorité désignée conformément à l'article 29 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.».

Art. 5

Il est inséré dans le Livre II, Titre VIII, Chapitre III du Code pénal, une Section VI, rédigée comme suit :

«Afdeling VI. Gebruik van minderjarigen met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf.»

Art. 6

In Afdeling VI, Hoofdstuk III, Titel VIII, Boek II, van hetzelfde Wetboek wordt artikel 433, opgeheven bij de wet van 28 november 2000, hersteld in de volgende lezing :

«Art. 433. — Eenieder die een minderjarige, zelfs met zijn toestemming, rechtstreeks of via een tussenpersoon, aantrekt of gebruikt om, op één van de wijzen genoemd in artikel 66, een misdaad of een wanbedrijf te plegen, wordt gestraft met de straffen bepaald voor die misdaad of dat wanbedrijf, waarvan het minimum verhoogd wordt met één maand ingeval het maximum van de voorgeschreven gevangenisstraf één jaar is, twee maanden wanneer het maximum twee jaar, drie maanden wanneer het maximum drie jaar, vijf maanden wanneer het maximum vijf jaar bedraagt en met twee jaar in geval van tijdelijke opsluiting.

Het minimum van de in het eerste lid bepaalde straffen wordt nogmaals, en in dezelfde verhouding verhoogd ingeval :

1° de minderjarige jonger is dan zestien jaar ;

2° de persoon bedoeld in het eerste lid misbruikt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de minderjarige verkeert ;

3° de persoon bedoeld in het eerste lid, de vader, de moeder of een andere bloedverwant in de opgaande lijn is, de adoptant, of enige andere persoon die gezag heeft over de minderjarige, of een persoon die hem onder zijn bewaring heeft of ;

4° een gewoonte wordt gemaakt van het aantrekken of gebruiken van minderjarigen om een misdaad of een wanbedrijf te plegen.»

Art. 7

In Boek II, Titel VIII, Hoofdstuk III, van hetzelfde Wetboek wordt een nieuwe Afdeling VII «Aantasting van de persoonlijke levenssfeer van minderjarigen» ingevoegd.

Art. 8

In Afdeling VII, Hoofdstuk III, Titel VIII, Boek II, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 433bis ingevoegd, luidend als volgt :

«Section VI. De l'utilisation de mineurs à des fins criminelles ou délictuelles.»

Art. 6

Dans la Section VI, Chapitre III, Titre VIII, Livre II, du même Code, l'article 433, abrogé par la loi du 28 novembre 2000, est rétabli dans la rédaction suivante :

«Art. 433. — Toute personne qui aura, directement ou par un intermédiaire, attiré ou utilisé un mineur, même de son consentement, en vue de commettre, d'une des manières prévues par l'article 66, un crime ou un délit, sera punie des peines prévues pour ce crime ou ce délit, dont le minimum sera élevé d'un mois lorsque la peine maximum d'emprisonnement prévue est d'un an, de deux mois lorsque celle-ci est de deux ans, de trois mois lorsqu'elle est de trois ans, de cinq mois lorsqu'elle est de cinq ans, et de deux ans en cas de réclusion à temps.

Le minimum de la peine prévue à l'alinéa 1er est élevé à nouveau et dans la même proportion lorsque :

1° le mineur est âgé de moins de seize ans ;

2° la personne visée à l'alinéa 1er abuse de la position particulièrement vulnérable dans laquelle se trouve le mineur ;

3° la personne visée à l'alinéa 1er, est le père, la mère, un autre ascendant, l'adoptant, ou toute autre personne ayant autorité sur le mineur ou en ayant la garde, ou ;

4° l'action d'attirer des mineurs ou de les utiliser en vue de commettre un crime ou un délit, constitue une activité habituelle.»

Art. 7

Il est inséré dans le Chapitre III, titre VIII, Livre II du même Code, une nouvelle Section VII «De l'atteinte à la vie privée du mineur».

Art. 8

Dans la Section VII, Chapitre III, Titre VIII, Livre II, du même Code, un article 433bis est inséré, rédigé comme suit :

«Art. 433bis. — Publicatie en verspreiding van het verslag van de debatten voor de jeugdrechtbank, voor de onderzoeksrechter en voor de kamers van het Hof van beroep die bevoegd zijn om over het hoger beroep tegen hun beslissingen te oordelen, door middel van boeken, pers, film, radio, televisie, of op enige andere wijze, zijn verboden.

Alleen de motieven en het beschikkend gedeelte van de in openbare terechtzitting uitgesproken rechterlijke beslissing vormen, onder voorbehoud van de toepassing van het derde lid, hierop een uitzondering.

Publicatie en verspreiding door middel van welke procédés ook van teksten, tekeningen, foto's of beelden waaruit de identiteit kan blijken van een persoon die vervolgd wordt, of ten aanzien van wie een maatregel is genomen als bedoeld in de artikelen 37, 38, 39, 43, 49, 52 en 52quater van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming of in de wet van 1 maart 2002 betreffende de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, zijn eveneens verboden. Hetzelfde geldt voor de persoon ten aanzien van wie een maatregel genomen is in het kader van de rechtspleging als bedoeld in artikel 63bis van de eerstgenoemde wet.

Overtreding van dit artikel wordt gestraft met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van driehonderd tot drieduizend euro of met een van die straffen alleen.».

Art. 9

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 505bis ingevoegd, luidend als volgt :

«Zij die geheel of gedeeltelijk zaken helen die weggenomen of verduisterd, dan wel verkregen zijn door de misdaad of het wanbedrijf te plegen waarnaar artikel 433 verwijst, worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 505, eerste lid, waarvan de minimumstraf in het geval van gevangenisstraf wordt verhoogd tot drie maanden en in het geval van geldboete tot duizend euro.».

HOOFDSTUK III – Bepalingen tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

Art. 10

In artikel 37, § 4, tweede lid, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, vervangen bij de wet van 2 februari 1994, worden de woorden «80 van deze wet» vervangen door de woorden «433bis van het Strafwetboek.».

«Art. 433bis. — La publication et la diffusion du compte rendu des débats devant le tribunal de la jeunesse, devant le juge d'instruction et devant les chambres de la Cour d'appel compétentes pour se prononcer sur l'appel introduit contre leurs décisions, par le livre, la presse, la cinématographie, la radiophonie, la télévision ou par quelque autre manière sont interdites.

Seuls sont exceptés les motifs et le dispositif de la décision judiciaire prononcée en audience publique, sous réserve de l'application de l'alinéa 3.

La publication et la diffusion par tout procédé de textes, dessins, photographies ou images de nature à révéler l'identité d'une personne poursuivie ou qui fait l'objet d'une mesure prévue aux articles 37, 38, 39, 43, 49, 52 et 52quater de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse ou dans la loi du 1er mars 2002 relative au placement provisoire de mineurs ayant commis un fait qualifié infraction, sont également interdites. Il en va de même pour la personne qui fait l'objet d'une mesure prise dans le cadre de la procédure visée à l'article 63bis de la première loi citée.

Les infractions au présent article sont punies d'un emprisonnement de deux mois à deux ans et d'une amende de trois cents euros à trois mille euros ou d'une de ces peines seulement.».

Art. 9

Un article 505bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

«Ceux qui auront recelé, en tout ou en partie les choses enlevées, détournées ou obtenues à l'aide du délit ou du crime auquel se réfère l'article 433, seront punis des peines prévues à l'article 505, alinéa 1er, dont la peine minimum est portée en cas d'emprisonnement à trois mois et en cas d'amende à mille euros.».

CHAPITRE III – Dispositions modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

Art. 10

A l'article 37, § 4, alinéa 2, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, remplacé par la loi du 2 février 1994, les mots «80 de la présente loi» sont remplacés par les mots «433bis du Code pénal.».

Art. 11

In artikel 38, tweede lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 2 februari 1994, worden de woorden «80 van deze wet» vervangen door de woorden «433bis van het Strafwetboek».

Art. 12

In artikel 89 van dezelfde wet worden de woorden «de misdrijven omschreven in de artikelen 71, 80, 81, 82 en 86 van deze wet» vervangen door de woorden «het misdrijf omschreven in artikel 71 van deze wet».

HOOFDSTUK IV – Bepalingen tot wijziging van de Arbeidswet van 16 maart 1971

Art. 13

In artikel 53 van de Arbeidswet van 16 maart 1971, gewijzigd bij de wet van 5 augustus 1992, worden de woorden «tot een maand» vervangen door de woorden «tot zes maanden».

Art. 14

In artikel 53bis van dezelfde wet, ingevoegd door de wet van 5 augustus 1992, worden de woorden «van acht dagen tot zes maanden» vervangen door de woorden «van zes maanden tot een jaar».

HOOFDSTUK V – Opheffingsbepalingen

Art. 15

In de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, worden de volgende artikelen opgeheven :

- 1° artikel 80, gewijzigd bij de wet van 26 juni 2000 ;
- 2° artikel 81, gewijzigd bij de wet van 26 juni 2000 ;
- 3° artikel 82 ;
- 4° artikel 83, gewijzigd bij de wet van 19 januari 1990 ;
- 5° artikel 85, gewijzigd bij de wetten van 19 januari 1990 en 26 juni 2000 ;
- 6° artikel 86 ;
- 7° artikel 92 ;
- 8° artikel 93 ;
- 9° artikel 94 ;
- 10° artikel 95 ;
- 11° artikel 96 ;
- 12° artikel 97 ;
- 13° artikel 99, en
- 14° artikel 100bis, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994.

Art. 11

A l'article 38, alinéa 2, de la même loi, remplacé par la loi du 2 février 1994, les mots «80 de la présente loi» sont remplacés par les mots «433bis du Code pénal».

Art. 12

A l'article 89 de la même loi, les mots «aux infractions prévues par les articles 71, 80, 81, 82 et 86 de la présente loi» sont remplacés par les mots «à l'infraction prévue à l'article 71 de la présente loi».

CHAPITRE IV — Dispositions modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail

Art. 13

A l'article 53 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, modifié par la loi du 5 août 1992, les mots «à un mois» sont remplacés par les mots «à six mois».

Art. 14

A l'article 53bis de la même loi, inséré par la loi du 5 août 1992, les mots «de huit jours à six mois» sont remplacés par les mots «de six mois à un an».

CHAPITRE V – Dispositions abrogatoires

Art. 15

Dans la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, les articles suivants sont abrogés :

- 1° l'article 80, modifié par la loi du 26 juin 2000 ;
- 2° l'article 81, modifié par la loi du 26 juin 2000 ;
- 3° l'article 82 ;
- 4° l'article 83, modifié par la loi du 19 janvier 1990 ;
- 5° l'article 85, modifié par la loi du 19 janvier 1990 et par la loi du 26 juin 2000 ;
- 6° l'article 86 ;
- 7° l'article 92 ;
- 8° l'article 93 ;
- 9° l'article 94 ;
- 10° l'article 95 ;
- 11° l'article 96 ;
- 12° l'article 97 ;
- 13° l'article 99, et
- 14° l'article 100bis, inséré par la loi du 30 juin 1994.

Art. 16

De wet van 28 mei 1888 nopens de bescherming van de in rondreizende beroepen tewerkgestelde kinderen, wordt opgeheven.

HOOFDSTUK VI – Inwerkingtreding

Art. 17

Deze wet treedt in werking op de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

VERANTWOORDING

Het amendement ligt in het verlengde van de goedkeuring van de wet van 28 november 2000 betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen (B.S. van 17 maart 2001), die inzonderheid de hervorming van de misdrijven inzake seksueel misbruik en mishandeling ten aanzien van minderjarigen beoogde. Het is een stap in de richting van een verdere en meer coherente strafrechtelijke bescherming van minderjarigen.

Het amendement streeft dezelfde doelstelling na als het wetsvoorstel.

Evenwel, veeleer dan te voorzien in een extra geval van mededaderschap dat niet zou worden gestraft met de voor de misdaad of het wanbedrijf bepaalde straf in tegenstelling tot de andere gevallen omschreven in artikel 66 van het Wetboek, voorziet het amendement, met het oog op de interne samenhang, in de invoering van een Afdeling VI met als opschrift «Gebruik van minderjarigen met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf», in Hoofdstuk III «Aantasting van de persoon van minderjarigen, van onbekwamen en van het gezin» van Titel VIII «Misdaden en wanbedrijven tegen personen».

De nieuwe afdeling omvat een artikel 433 waarin het gebruik van minderjarigen strafbaar wordt gesteld.

De door het wetsvoorstel voorgestelde straffen zijn niet in aanmerking genomen omdat zij te zwaar worden geacht wat de aard (criminele straf voor een wanbedrijf) en de duur ervan betreft. Het wetsvoorstel voorziet immers in een straf van 5 tot 10 jaar opsluiting ingeval de minderjarige een wanbedrijf pleegt, naast een geldboete van 50 tot 10.000 euro (bij verzwarende omstandigheden 10 tot 15 jaar en het dubbele van de geldboete), en, in geval van een misdaad, in een minimumstraf van 10 tot 15 jaar opsluiting en een geldboete van 50 tot 10.000 euro (bij verzwarende omstandigheden 15 tot 20 jaar en het dubbele van de geldboete).

Ter vergelijking, de straf van 10 tot 15 jaar opsluiting komt overeen met de straf bepaald in artikel 380, § 4, (aanwerving van minderjarigen met het oog op prostitutie), en die van 15 tot 20 jaar met die bepaald in § 5 van dat artikel (minderjarige onder de zestien jaar). Het wetsvoorstel verwijst naar voornoemd artikel. Dit heeft evenwel betrekking op bijzonder ernstige feiten waardoor de lichamelijke integriteit van een minderjarige wordt aangetast.

Art. 16

La loi du 28 mai 1888 relative à la protection des enfants employés dans les professions ambulantes, est abrogée.

CHAPITRE VI – Entrée en vigueur

Art. 17

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

JUSTIFICATION

L'amendement s'inscrit à la suite de l'adoption de la loi du 28 novembre 2000 relative à la protection pénale des mineurs (M.b. du 17 mars 2001), qui a notamment réformé les infractions d'abus sexuels et de maltraitance à l'égard des mineurs d'âge. Il constitue un pas vers une protection des mineurs d'âges supplémentaire et plus cohérente sur le plan du droit pénal.

L'amendement déposé poursuit le même objectif que la proposition de loi.

Toutefois, plutôt que de prévoir un cas supplémentaire de corréité qui ne serait pas puni de la peine prévue pour le crime ou le délit commis, contrairement aux autres hypothèses visées par l'article 66 du Code, l'amendement prévoit, dans un souci de cohérence interne, l'introduction d'une Section VI intitulée «De l'utilisation de mineurs à des fins criminelles ou délictuelles», au Chapitre III «Des atteintes aux mineurs, aux incapables et à la famille» du Titre VIII «Des crimes et des délits contre les personnes».

La nouvelle Section comporte un article 433 qui incrimine l'utilisation de mineurs.

Les peines proposées par la proposition de loi n'ont pas été retenues car elles sont jugées trop élevées quant à leur nature d'une part (peine criminelle si un délit est commis), et quant à leur taux d'autre part. La proposition de loi prévoit en effet une peine de 5 à 10 ans de réclusion en cas de commission d'un délit par le mineur et une amende de 50 à 10.000 euros (10 à 15 ans et le double de l'amende avec les circonstances aggravantes), et, en cas de crime, une peine minimale de 10 à 15 ans de réclusion avec une amende de 50 à 10.000 euros (15 à 20 ans et le double de l'amende avec les circonstances aggravantes).

A titre de comparaison, la peine de 10 à 15 ans de réclusion correspond à celle prévue à l'article 380, § 4 (recrutement de mineurs en vue de la prostitution) et celle de 15 à 20 ans à celle prévue au § 5 de cet article (mineur de moins de seize ans), article auquel se réfère la proposition de loi. Or, cet article vise des faits particulièrement graves d'atteinte physique à l'égard d'un mineur.

Het bepalen van een straf op grond van het gegeven dat de minderjarige een misdaad of een wanbedrijf heeft gepleegd, is bovendien problematisch aangezien de strafrechter in beginsel geen uitspraak kan doen over het delict gepleegd door de minderjarige, die ressorteert onder de jeugdrechtbank (behalve indien de zaak uit handen wordt gegeven).

Thans kan een volwassene, die met een misdadig oogmerk een beroep heeft gedaan op een minderjarige, krachtens artikel 66 van het Strafwetboek als mededader van de misdaad of het wanbedrijf worden vervolgd, los van de vervolging die ten aanzien van de minderjarige voor de jeugdrechtbank kan worden ingesteld. Deze mogelijkheid blijft door het amendement onverkort bewaard.

In het amendement wordt voorzien in een verzwarende omstandigheid van de minimumstraf voor de misdaad of het wanbedrijf wanneer een minderjarige wordt ingeschakeld om het delict te plegen.

De minimumstraf wordt nogmaals verzwaard als de minderjarige de leeftijd van zestien jaar niet heeft bereikt, als de volwassene misbruik heeft gemaakt van de kwetsbare positie waarin de minderjarige zich bevindt (bij voorbeeld, als de minderjarige is weggelopen of door zijn ouders is verlaten, of ingevolge zijn illegale administratieve toestand), als hij over de minderjarige gezag heeft of hem onder zijn bewaring heeft en ten slotte wanneer van die praktijk een gewoonte wordt gemaakt.

Ten slotte is de leeftijd van 14 jaar, door het wetsvoorstel voorgesteld als verzwarende omstandigheid, vervangen door 16 jaar omdat de meeste artikelen in het Strafwetboek waarin wordt voorzien in verzwarende omstandigheden op grond van minderjarigheid, betrekking hebben op de leeftijd van 16 jaar.

Het amendement maakt van de gelegenheid gebruik om de meeste strafbepalingen die voorkomen in Titel IV «Strafbepalingen» van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, juist omdat ze de strafrechtelijke bescherming van de minderjarigen aanbelangen, onder te brengen in het Strafwetboek. Het gaat onder meer over het aanzetten tot bedelen van minderjarigen, over de onthulling van de identiteit van de persoon die wordt vervolgd voor de jeugdrechtbanken of ten aanzien van wie door die rechtbanken maatregelen zijn uitgesproken, of nog over de belemmering van het toezicht op de gezinsbijslag.

Het amendement beoogt daarenboven de straffen omschreven in de artikelen 53 en 53*bis* van de Arbeidswet in overeenstemming te brengen met de straffen waarin artikel 342 van het Strafwetboek voortaan voorziet in geval van het aanzetten tot bedelen van minderjarigen.

Het ontwerp heft ten slotte de strafbepalingen uit de wet van 1965 op die, hetzij misdrijven betreffen die thans door andere wetgeving worden beteugeld, zoals de bepalingen inzake kinderarbeid die voorkomen in de sociale wetgeving, hetzij niet meer worden toegepast, zoals de bepaling over de verbeurdverklaring van de goederen verkregen door de minderjarige door middel van een als overtreding omschreven feit.

Fixer une peine en fonction de la commission par le mineur d'un crime ou d'un délit, paraît en outre problématique dans la mesure où le juge pénal ne pourra en principe pas se prononcer sur la commission de l'infraction par le mineur, celui-ci relevant du tribunal de la jeunesse (sauf en cas de dessaisissement).

Actuellement, l'adulte ayant employé un mineur à des fins criminelles, peut être poursuivi comme coauteur du crime ou du délit commis, sur base de l'article 66 du Code pénal, ceci indépendamment des poursuites entamées à l'encontre du mineur devant le tribunal de la jeunesse. Cette possibilité est entièrement maintenue par l'amendement.

L'amendement prévoit donc une élévation du minimum de la peine prévue pour le crime ou le délit commis, lorsqu'un mineur aura été employé pour commettre l'infraction.

Il prévoit également une seconde augmentation de ce minimum lorsque ce mineur a moins de seize ans, lorsque l'adulte aura abusé de la position vulnérable dans laquelle se trouve le mineur (par ex. en cas de fugue ou d'abandon par ses parents ou encore de situation administrative illégale), qu'il a autorité sur le mineur ou en a la garde, et enfin s'il fait de cette pratique une habitude.

Enfin, l'âge de 14 ans proposé par la proposition de loi pour la circonstance aggravante a été remplacé par 16 ans vu le fait que, dans le Code pénal, la plupart des articles prévoyant des circonstances aggravantes en fonction de la minorité, se réfèrent à l'âge de 16 ans.

L'amendement saisit l'occasion pour intégrer dans le Code pénal la plupart des dispositions pénales figurant dans le Titre IV «Dispositions pénales» de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, en raison du fait qu'elles visent la protection pénale des mineurs. Il s'agit notamment de l'incitation de mineurs à la mendicité, de la divulgation de l'identité de la personne poursuivie devant les juridictions de la jeunesse ou faisant l'objet de mesures prononcées par ces juridictions, ou encore de l'entrave à la tutelle aux prestations familiales.

Par ailleurs, l'amendement vise à adapter les peines prévues aux articles 53 et 53*bis* de la loi sur le travail, aux peines qui seront désormais prévues à l'article 342 du Code pénal en cas d'incitation de mineurs à la mendicité.

Il procède enfin à l'abrogation des dispositions pénales de la loi de 1965 qui, soit concernent des infractions actuellement réprimées par une autre législation, telle que celles relatives au travail des enfants, qui figurent dans la législation sociale, soit ne sont plus appliquées, telle que celles relatives à la confiscation de biens obtenus par le mineur à l'aide d'un fait qualifié contrevenant.

VERANTWOORDING

Art. 2 en 3

Artikel 342 neemt, behoudens de leeftijdsgrens, artikel 82 van de wet betreffende de jeugdbescherming over en behoeft geen verdere verantwoording.

Art. 4

De toevoeging van een lid aan artikel 391 *bis* van het Strafwetboek volstaat om de doelstelling van artikel 86 van de wet betreffende de jeugdbescherming te vrijwaren. De woorden «de persoon of de overheid aangewezen overeenkomstig artikel 29» verwijzen naar de wetgeving van de Gemeenschappen.

Art. 5 en 6

Een nieuwe afdeling die het artikel 433 bevat, wordt ingevoegd in Hoofdstuk III, Titel VIII van Boek II van het Strafwetboek. Het wordt toegepast op de personen die minderjarigen inschakelen om een misdaad of een wanbedrijf te plegen, zulks gelet op de strafrechtelijke onverantwoordelijkheid van die minderjarigen.

Het nieuwe artikel is gegrond op de Resolutie 45/115 van 14 december 1990 van de Verenigde Naties betreffende het instrumenteel gebruik van kinderen in criminele activiteiten, en op punt 2.8. van het Eindrapport van de Nationale Commissie voor de hervorming van de wetgeving inzake de jeugdbescherming, ook Commissie Cornelis genoemd.

Het moet samen worden gelezen met artikel 66 van het Strafwetboek dat de mogelijkheid biedt de persoon die de minderjarige heeft ingeschakeld te vervolgen als dader van een misdaad of een wanbedrijf uitgevoerd door die minderjarige, en hem te straffen met de straf bedoeld voor het gepleegde delict.

Het minimum van die straf wordt in verhouding en op consequente wijze verhoogd wanneer het een gevangenisstraf en met twee jaar wanneer het een tijdelijke opsluiting betreft.

Het ontwerp voorziet bovendien in een tweede verhoging van het minimum van de straf voor het gepleegde delict, zulks in vier gevallen, te weten als :

- 1° de minderjarige jonger is dan zestien jaar ;
- 2° misbruik wordt gemaakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de minderjarige zich bevindt, bij voorbeeld als de minderjarige is weggelopen of door zijn ouders is verlaten of wegens zijn illegale administratieve toestand ;
- 3° de persoon die van de minderjarige gebruik maakt voor criminele doeleinden is een verwante of een persoon die gezag over hem heeft of hem onder zijn bewaring heeft ;
- 4° of deze persoon die handelwijze herhaalt en ervan een gewoonte maakt.

In het eerste geval is de leeftijd van zestien jaar in aanmerking genomen omdat die leeftijd geldt voor de meeste verzwa-

JUSTIFICATION

Art. 2 et 3

L'article 342 reprend, hormis le seuil d'âge, l'article 82 de la loi relative à la protection de la jeunesse et ne requiert pas de justification supplémentaire.

Art. 4

L'ajout d'un alinéa à l'article 391 *bis* du Code pénal suffit pour préserver l'objectif de l'article 86 de la loi relative à la protection de la jeunesse. Les mots «la personne ou l'autorité désignée conformément à l'article 29» renvoient à aux législations communautaires.

Art. 5 et 6

Une nouvelle section comportant l'article 433, est inséré dans le Chapitre III, du Titre VIII, du Livre II, du Code pénal. Il sera applicable aux personnes qui recourent à des mineurs d'âge pour commettre des crimes ou des délits, en raison de l'incapacité pénale de ces mineurs.

Ce nouvel article repose sur la Résolution 45/115 du 14 décembre 1990 des Nations Unies concernant l'emploi instrumental d'enfants dans des activités criminelles, et sur le point 2.8. du Rapport final de la Commission nationale pour la réforme de la législation relative à la protection de la jeunesse, dite Commission Cornelis.

Il doit être lu avec l'article 66 du Code pénal qui permet de poursuivre, comme auteur du crime ou du délit commis par un mineur, la personne qui a employé ce mineur, et permet de punir celle-ci de la peine prévue pour l'infraction commise.

Le minimum de cette peine sera élevé de façon relative et conséquente s'il s'agit d'emprisonnement, et de deux ans s'il s'agit de réclusion à temps.

Le projet prévoit en outre une seconde augmentation du minimum de la peine prévue pour l'infraction commise dans quatre cas :

- 1° Lorsqu'il s'agit d'un mineur âgé de moins de seize ans ;
- 2° En cas d'abus de la situation particulièrement vulnérable dans laquelle se trouve le mineur, par exemple à la suite d'une fugue, de l'abandon de ses parents ou de situation administrative illégale ;
- 3° Lorsque la personne qui emploie le mineur à des fins criminelles, est un parent ou une personne en ayant la garde ou ayant autorité à son égard ;
- 4° Ou lorsque cette personne répète cette pratique et en fait une habitude.

Dans le premier cas, l'âge de seize ans a été retenu compte tenu du fait qu'il figure dans la plupart des circonstances aggra-

rende omstandigheden met betrekking tot seksuele misdrijven of tot mishandeling.

Het tweede en het laatste geval zijn overgenomen uit artikel 77*bis* van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De derde verzwarende omstandigheid is overgenomen uit artikel 427, tweede lid, van het Strafwetboek dat betrekking heeft op het mishandelen van minderjarigen.

Ten slotte wordt het huidige artikel 83 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, dat voorziet in twee bijzondere gevallen van deelneming aan misdrijven, niet in het Strafwetboek opgenomen. Aangezien het niet meer wordt toegepast, wordt het overeenkomstig 2° van het amendement, artikel 13, opgeheven.

Art. 7 en 8

De strafbepaling van artikel 80 van de wet betreffende de jeugdbescherming wordt nader omschreven en ingevoegd in het Strafwetboek, waarin zij thuishoort. Er moet worden onderstreept dat deze bepaling geen bijzonder opzet vereist.

Art. 9

De toevoeging van een artikel 505*bis* aan het Strafwetboek vrijwaart de doelstelling van het artikel 85 van de wet betreffende de jeugdbescherming, zonder dat het evenwel wordt overgenomen, gelet op de beperkte draagwijdte ervan en het gegeven dat het thans niet meer wordt toegepast.

Het ontworpen artikel 505*bis* voorziet in een verzwaring van de minimumstraf bepaald in artikel 505 in geval van heling van zaken verkregen door middel van het wanbedrijf of de misdaad gepleegd door een minderjarige, waarnaar wordt verwezen door artikel 433, ingevoegd bij 2° van het amendement, artikel 5.

Art. 10, 11 en 12

Deze bepalingen houden rekening met het gegeven dat artikelen van de wet van 1965 worden verplaatst naar het Strafwetboek.

Art. 13 en 14

Deze twee artikelen zorgen voor de aanpassing van de strafen omschreven in de artikelen 53 en 53*bis* van de Arbeidswet van 1971 ingeval in strijd met deze wet arbeid wordt verricht door minderjarigen. Hierbij wordt rekening gehouden met de verhoging van de straf waarin artikel 342 van het Strafwetboek voortaan voorziet bij bedelarij van minderjarigen.

Art. 15

Deze bepaling voorziet in de opheffing van bepaalde artikelen van de wet van 1965 die overbodig zijn geworden, hetzij omdat zij thans niet meer worden toegepast (de artikelen 83 en 85), hetzij omdat zij geen reden van bestaan meer hebben omdat het overgangsbepalingen waren (de artikelen 92 tot 97, 99

vantes prévues en matière d'infractions sexuelles ou de maltraitance.

La deuxième et la dernière hypothèses ont été reprises de l'article 77*bis* de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

La troisième circonstance aggravante a, quant à elle, été reprise de l'article 427, alinéa 2, du Code pénal, relatif à la maltraitance de mineurs.

Enfin, l'article 83 actuel de la loi du 8 avril 1965 relatif à la protection de la jeunesse, qui prévoit deux hypothèses particulières de participation criminelle n'a pas été repris dans le Code pénal. Dans la mesure où il n'est plus appliqué, l'amendement sous 2° prévoit, à l'article 13, de l'abroger.

Art. 7 et 8

La disposition pénale de l'article 80 de la loi relative à la protection de la jeunesse, est précisée et introduite dans le Code pénal, où elle est à sa place. Il convient de rappeler que cette disposition n'exige pas de dol spécial.

Art. 9

L'ajout d'un article 505*bis* dans le Code pénal préserve l'objectif de l'article 85 de la loi relative à la protection de la jeunesse, sans toutefois le reprendre vu sa portée limitée et le fait qu'il n'est plus appliqué aujourd'hui.

L'article 505*bis* en projet prévoit une augmentation de la peine minimale fixée à l'article 505, en cas de recel de choses obtenues à l'aide du délit ou du crime commis par le mineur et auquel se réfère l'article 433, inséré par l'amendement sous 2°, article 5.

Art. 10, 11 et 12

Ces dispositions tiennent compte du déplacement d'articles de la loi de 1965 vers le Code pénal.

Art. 13 et 14

Ces deux articles procèdent à l'adaptation des peines prévues aux articles 53 et 53*bis* de la loi de 1971 sur le travail, en cas de travail accompli par des mineurs en violation de cette loi, eu égard au renforcement de la peine qui désormais prévaut à l'article 342 du Code pénal en cas de mendicité par des mineurs.

Art. 15

Cette disposition prévoit l'abrogation d'articles de la loi de 1965 devenus inutiles, soit parce qu'ils ne sont plus appliqués de nos jours (articles 83 et 85), parce qu'ils n'ont plus de raison d'être vu leur caractère transitoire (articles 92 à 97, 99 et 100*bis*), soit parce qu'ils ont été repris dans une autre législation en vi-

en 100bis), hetzij omdat zij zijn ondergebracht in andere wetgeving (bij voorbeeld artikel 81 inzake kinderarbeid dat is ondergebracht in hoofdstuk II van de arbeidswet van 16 maart 1971).

Art. 16

Naar aanleiding van de opheffing van artikel 81, is ook de wet van 28 mei 1888 op de bescherming van de in rondreizende beroepen tewerkgestelde kinderen opgeheven, gelet op de ruime bescherming die aan minderjarigen en aan jonge werknemers wordt geboden in voornoemde wet van 16 maart 1971.

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 1 - 12

Deze artikelen vervangen als volgt :

«Wetsvoorstel tot verruiming van de strafrechtelijke bescherming van de minderjarigen» ;

Artikel 1. — Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

«Art. 2

In Boek II, Titel VIII, Hoofdstuk III van het Strafwetboek wordt een Afdeling VI ingevoegd, luidend als volgt:

«Afdeling VI. Gebruik van minderjarigen met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf.».

Art. 3

In Afdeling VI, Hoofdstuk III, Titel VIII, Boek II, van hetzelfde Wetboek wordt artikel 433, opgeheven bij de wet van 28 november 2000, hersteld in de volgende lezing :

«Art. 433. — Eenieder die een minderjarige, zelfs met zijn toestemming, rechtstreeks of via een tussenpersoon, aantrekt of gebruikt om, op één van de wijzen genoemd in artikel 66, een misdaad of een wanbedrijf te plegen, wordt gestraft met de straffen bepaald voor die misdaad of dat wanbedrijf, waarvan het minimum verhoogd wordt met één maand ingeval het maximum van de voorgeschreven gevangenisstraf één jaar is, twee maanden wanneer het maximum twee jaar, drie maanden wanneer het maximum drie jaar, vijf maanden wanneer het maximum vijf jaar bedraagt en met twee jaar in geval van tijdelijke opsluiting.

Het minimum van de in het eerste lid bepaalde straffen wordt nogmaals, en in dezelfde verhouding verhoogd ingeval:

gueur (c'est le cas de l'article 81 sur le travail des enfants qui a été repris dans le chapitre II de la loi du 16 mars 1971 sur le travail).

Art. 16

A l'occasion de l'abrogation de l'article 81, la loi du 28 mai 1888 relative à la protection des enfants employés dans les professions ambulantes, est également abrogée en raison de la large protection garantie aux mineurs et aux jeunes travailleurs par la loi du 16 mars 1971 précitée.

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 1 - 12

Remplacer ces articles comme suit :

«Proposition de loi visant à compléter la protection pénale des mineurs

Article 1er. — La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

«Art. 2

Il est inséré dans le Livre II, Titre VIII, Chapitre III du Code pénal, une Section VI, rédigée comme suit :

«Section VI. De l'utilisation de mineurs à des fins criminelles ou délictuelles.».

Art. 3

Dans la Section VI, Chapitre III, Titre VIII, Livre II, du même Code, l'article 433, abrogé par la loi du 28 novembre 2000, est rétabli dans la rédaction suivante :

«Art. 433. — Toute personne qui aura, directement ou par un intermédiaire, attiré ou utilisé un mineur, même de son consentement, en vue de commettre, d'une des manières prévues par l'article 66, un crime ou un délit, sera punie des peines prévues pour ce crime ou ce délit, dont le minimum sera élevé d'un mois lorsque la peine maximum d'emprisonnement prévue est d'un an, de deux mois lorsque celle-ci est de deux ans, de trois mois lorsqu'elle est de trois ans, de cinq mois lorsqu'elle est de cinq ans, et de deux ans en cas de réclusion à temps.

Le minimum de la peine prévue à l'alinéa 1er est élevé à nouveau et dans la même proportion lorsque :

1° de minderjarige jonger is dan zestien jaar ;

2° de persoon bedoeld in het eerste lid misbruikt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de minderjarige verkeert ;

3° de persoon bedoeld in het eerste lid, de vader, de moeder of een andere bloedverwant in de opgaande lijn is, de adoptant, of enige andere persoon die gezag heeft over de minderjarige, of een persoon die hem onder zijn bewaring heeft of ;

4° een gewoonte wordt gemaakt van het aantrekken of gebruiken van minderjarigen om een misdaad of een wanbedrijf te plegen.».

Art. 4

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 505bis ingevoegd, luidend als volgt :

«Art. 505bis. — Zij die geheel of gedeeltelijk zaken helen die weggenomen of verduisterd, dan wel verkregen zijn door de misdaad of het wanbedrijf te plegen waarnaar artikel 433 verwijst, worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 505, eerste lid, waarvan de minimumstraf in het geval van gevangenisstraf wordt verhoogd tot drie maanden en in het geval van geldboete tot duizend euro.»

VERANTWOORDING

Dit amendement ligt in het verlengde van de goedkeuring van de wet van 28 november 2000 betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen (B.S. van 17 maart 2001), die inzonderheid de hervorming van de misdrijven inzake seksueel misbruik en mishandeling ten aanzien van minderjarigen beoogde. Het is een volgende stap in de richting van een verdere en meer coherente strafrechtelijke bescherming van minderjarigen.

Vanuit deze algemene invalshoek strekt het amendement ertoe de aanwerving en, ruimer beschouwd, het gebruik door volwassenen van minderjarigen met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf strafbaar te stellen.

De betrokken volwassenen hopen zich te onttrekken aan strafvervolging, gelet op het gunstigere stelsel dat op minderjarigen kan worden toegepast uit hoofde van hun strafrechtelijke onverantwoordelijkheid. Minderjarigen worden aldus ingeschakeld om inbraken te plegen of te vergemakkelijken, over te gaan tot lichamelijke bedreiging of tot daden van geweld.

Deze verwerpelijke handelwijze ten aanzien van minderjarigen moet streng worden beteugeld.

1° le mineur est âgé de moins de seize ans ;

2° la personne visée à l'alinéa 1er abuse de la position particulièrement vulnérable dans laquelle se trouve le mineur ;

3° la personne visée à l'alinéa 1er, est le père, la mère, un autre ascendant, l'adoptant, ou toute autre personne ayant autorité sur le mineur ou en ayant la garde, ou ;

4° l'action d'attirer des mineurs ou de les utiliser en vue de commettre un crime ou un délit, constitue une activité habituelle.».

Art. 4

Un article 505bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

«Art. 505bis. — Ceux qui auront recelé, en tout ou en partie les choses enlevées, détournées ou obtenues à l'aide du délit ou du crime auquel se réfère l'article 433, seront punis des peines prévues à l'article 505, alinéa 1er, dont la peine minimum est portée en cas d'emprisonnement à trois mois et en cas d'amende à mille euros.»

JUSTIFICATION

Le présent amendement s'inscrit à la suite de l'adoption de la loi du 28 novembre 2000 relative à la protection pénale des mineurs (M.b. du 17 mars 2001), qui a notamment réformé les infractions d'abus sexuels et de maltraitance à l'égard des mineurs d'âge. Il constitue un autre pas vers une protection des mineurs d'âges supplémentaire et plus cohérente sur le plan du droit pénal.

C'est dans cette perspective générale que l'amendement vise à incriminer le recrutement et plus largement, l'utilisation par des adultes de mineurs à des fins criminelles ou délictuelles.

Ces adultes espèrent échapper à toutes poursuites pénales, en raison du régime plus favorable qui pourrait être appliqué aux mineurs vu leur incapacité pénale. Des mineurs sont ainsi employés pour perpétrer des effractions ou les faciliter, procéder à des menaces physiques ou à des actes de violence.

L'utilisation blâmable de mineurs d'âge mérite une forte répression.

Het ingediende amendement streeft in die mate dezelfde doelstelling na als het wetsvoorstel.

Evenwel, veeleer dan te voorzien in een extra geval van mededaderschap dat niet zou worden gestraft met de voor de misdaad of het wanbedrijf bepaalde straf in tegenstelling tot de andere gevallen omschreven in artikel 66 van het Wetboek, voorziet het amendement, met het oog op de interne samenhang, in de invoeging van een Afdeling VI met als opschrift «Gebruik van minderjarigen met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf», in Hoofdstuk III «Aantasting van de persoon van minderjarigen, van onbekwamen en van het gezin» van Titel VIII «Misdaden en wanbedrijven tegen personen».

De nieuwe afdeling omvat een artikel 433 waarin het gebruik van minderjarigen strafbaar wordt gesteld.

Het nieuwe artikel is gegrond op de Resolutie 45/115 van 14 december 1990 van de Verenigde Naties betreffende het instrumenteel gebruik van kinderen in criminele activiteiten, en op punt 2.8. van het Eindrapport van de Nationale Commissie voor de hervorming van de wetgeving inzake de jeugdbescherming, ook Commissie Cornelis genoemd.

In het artikel 433, eerste lid, wordt het woord «aantrekt» gebruikt om uitdrukkelijk de volwassenen te beogen die minderjarigen manipuleren teneinde hen een delict te doen plegen.

De door het wetsvoorstel voorgestelde straffen zijn niet in aanmerking genomen omdat zij te zwaar worden geacht wat de aard (criminele straf voor een wanbedrijf) en de duur ervan betreft. Het wetsvoorstel voorziet immers in een straf van 5 tot 10 jaar opsluiting ingeval de minderjarige een wanbedrijf pleegt, naast een geldboete van 50 tot 10.000 euro (bij verzwarende omstandigheden 10 tot 15 jaar en het dubbele van de geldboete), en, in geval van een misdaad, in een minimumstraf van 10 tot 15 jaar opsluiting en een geldboete van 50 tot 10.000 euro (bij verzwarende omstandigheden 15 tot 20 jaar en het dubbele van de geldboete).

Ter vergelijking, de straf van 10 tot 15 jaar opsluiting komt overeen met de straf bepaald in artikel 380, § 4, (aanwerving van minderjarigen met het oog op prostitutie), en die van 15 tot 20 jaar met die bepaald in § 5 van dat artikel (minderjarige onder de zestien jaar). Het wetsvoorstel verwijst naar voornoemd artikel. Dit heeft evenwel betrekking op bijzonder ernstige feiten waardoor de lichamelijke integriteit van een minderjarige wordt aangetast.

Het bepalen van een straf op grond van het gegeven dat de minderjarige een misdaad of een wanbedrijf heeft gepleegd, is bovendien problematisch aangezien de strafrechter in beginsel geen uitspraak kan doen over het delict gepleegd door de minderjarige, die ressorteert onder de jeugdrechtbank (behalve indien de zaak uit handen wordt gegeven).

Thans kan een volwassene, die met een misdadig oogmerk een beroep heeft gedaan op een minderjarige, krachtens artikel 66 van het Strafwetboek als mededader van de misdaad of het wanbedrijf worden vervolgd, los van de vervolging die ten aan-

L'amendement déposé poursuit en ce sens le même objectif que la proposition de loi.

Toutefois, plutôt que de prévoir un cas supplémentaire de corréité qui ne serait pas puni de la peine prévue pour le crime ou le délit commis, contrairement aux autres hypothèses visées par l'article 66 du Code, l'amendement prévoit, dans un souci de cohérence interne, l'introduction d'une Section VI intitulée «De l'utilisation de mineurs à des fins criminelles ou délictuelles», au Chapitre III «Des atteintes aux mineurs, aux incapables et à la famille» du Titre VIII «Des crimes et des délits contre les personnes».

La nouvelle Section comporte un article 433 qui incrimine l'utilisation de mineurs.

Ce nouvel article repose sur la Résolution 45/115 du 14 décembre 1990 des Nations Unies concernant l'emploi instrumental d'enfants dans des activités criminelles, et sur le point 2.8. du Rapport final de la Commission nationale pour la réforme de la législation relative à la protection de la jeunesse, dite Commission Cornelis.

A l'article 433, alinéa 1er le terme «attiré» a été employé afin de viser explicitement les adultes qui manipulent des mineurs dans le but de leur faire commettre une infraction.

Les peines proposées par la proposition de loi n'ont pas été retenues car elles sont jugées trop élevées quant à leur nature d'une part (peine criminelle si un délit est commis), et quant à leur taux d'autre part. La proposition de loi prévoit en effet une peine de 5 à 10 ans de réclusion en cas de commission d'un délit par le mineur et une amende de 50 à 10.000 euros (10 à 15 ans et le double de l'amende avec les circonstances aggravantes), et, en cas de crime, une peine minimale de 10 à 15 ans de réclusion avec une amende de 50 à 10.000 euros (15 à 20 ans et le double de l'amende avec les circonstances aggravantes).

A titre de comparaison, la peine de 10 à 15 ans de réclusion correspond à celle prévue à l'article 380, § 4 (recrutement de mineurs en vue de la prostitution) et celle de 15 à 20 ans à celle prévue au § 5 de cet article (mineur de moins de seize ans), article auquel se réfère la proposition de loi. Or, cet article vise des faits particulièrement graves d'atteinte physique à l'égard d'un mineur.

Fixer une peine en fonction de la commission par le mineur d'un crime ou d'un délit, paraît en outre problématique dans la mesure où le juge pénal ne pourra en principe pas se prononcer sur la commission de l'infraction par le mineur, celui-ci relevant du tribunal de la jeunesse (sauf en cas de dessaisissement).

Actuellement, l'adulte ayant employé un mineur à des fins criminelles, peut être poursuivi comme coauteur du crime ou du délit commis, sur base de l'article 66 du Code pénal, ceci indépendamment des poursuites entamées à l'encontre du mineur

zien van de minderjarige voor de jeugdrechtbank kan worden ingesteld. Deze mogelijkheid blijft door het amendement onverkort bewaard.

In het amendement wordt voorzien in een verzwaring van de minimumstraf voor de misdaad of het wanbedrijf wanneer een minderjarige wordt ingeschakeld om het delict te plegen.

De minimumstraf wordt nogmaals verzwared als de minderjarige de leeftijd van zestien jaar niet heeft bereikt, als de volwassene misbruik heeft gemaakt van de kwetsbare positie waarin de minderjarige zich bevindt (bij voorbeeld, als de minderjarige is weggelopen of door zijn ouders is verlaten, of ingevolge zijn illegale administratieve toestand), als hij over de minderjarige gezag heeft of hem onder zijn bewaring heeft en ten slotte wanneer van die praktijk een gewoonte wordt gemaakt.

Ten slotte is de leeftijd van 14 jaar, door het wetsvoorstel voorgesteld als verzwarende omstandigheid, vervangen door 16 jaar omdat de meeste artikelen in het Strafwetboek waarin wordt voorzien in verzwarende omstandigheden op grond van minderjarigheid, betrekking hebben op de leeftijd van 16 jaar.

Het tweede en het laatste geval zijn overgenomen uit artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De derde verzwarende omstandigheid is overgenomen uit artikel 427, tweede lid, van het Strafwetboek dat betrekking heeft op het mishandelen van minderjarigen.

Ten slotte voorziet het ontworpen artikel 505bis in een verzwaring van de minimumstraf bepaald in artikel 505 in geval van heling van zaken verkregen door middel van het wanbedrijf of de misdaad gepleegd door een minderjarige, waarnaar wordt verwezen door artikel 433, ingevoegd bij 2° van het amendement, artikel 4.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

devant le tribunal de la jeunesse. Cette possibilité est entièrement maintenue par l'amendement.

L'amendement prévoit donc une élévation du minimum de la peine prévue pour le crime ou le délit commis, lorsqu'un mineur aura été employé pour commettre l'infraction.

Il prévoit également une seconde augmentation de ce minimum lorsque ce mineur a moins de seize ans, lorsque l'adulte aura abusé de la position vulnérable dans laquelle se trouve le mineur (par ex. en cas de fugue ou d'abandon par ses parents ou encore de situation administrative illégale), qu'il a autorité sur le mineur ou en a la garde, et enfin s'il fait de cette pratique une habitude.

Enfin, l'âge de 14 ans proposé par la proposition de loi pour la circonstance aggravante a été remplacé par 16 ans vu le fait que, dans le Code pénal, la plupart des articles prévoyant des circonstances aggravantes en fonction de la minorité, se réfèrent à l'âge de 16 ans.

La deuxième et la dernière hypothèses ont été reprises de l'article 77bis de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

La troisième circonstance aggravante a, quant à elle, été reprise de l'article 427, alinéa 2, du Code pénal, relatif à la maltraitance de mineurs.

Enfin l'article 505bis en projet prévoit une augmentation de la peine minimale fixée à l'article 505, en cas de recel de choses obtenues à l'aide du délit ou du crime commis par le mineur et auquel se réfère l'article 433, inséré par l'amendement sous 2°, article 4.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN